

Regeringens strategi för romsk inkludering

I februari 2012 beslutades en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering under åren 2012 till 2032. Den tjugoåriga strategin ska ses som en förstärkning av minoritetspolitiken som gäller för de fem nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

Regeringen planerar att avsätta cirka 58 miljoner kronor under 2016–2019 för åtgärder för romer utöver de ordinarie medel som finns för de nationella minoriteterna.



Strategin är baserad på förslagen i Delegationen för romska frågor slutbetänkande (SOU 2010:55). Den utgår från de mänskliga rättigheterna med särskild betoning på principen om icke-diskriminering. Det övergripande målet för den tjugoåriga strategin är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som inte är rom. Kvinnor och barn är särskilt prioriterade.

Strategin innehåller mål och åtgärder inom flera områden:

- utbildning
- arbete
- bostad
- hälsa, social omsorg och trygghet
- kultur och språk
- civilsamhällets organisering

Ett antal av åtgärderna mellan 2016 och 2019 presenteras här.

Arbete på kommunal nivå
Kommunerna har en central roll i arbetet med att förbättra romers situation, eftersom de ansvarar för verksamheter som är avgörande för romers möjligheter till inkludering i samhället. Regeringen har därför fattat beslut om att Borås, Gävle, Haninge, Stockholm och Uppsala beviljas bidrag under två år för att medverka i en utvecklingsverksamhet för romsk inkludering. Beslutet följer en tidigare satsning på pilotkommuner (2012–2015).

Länsstyrelsen i Stockholms län har i uppdrag att åren 2016 till 2019 samordna och följa upp insatser inom ramen för strategin. I uppdraget ingår att stödja kommuner att utveckla arbetsätt och metoder för romsk inkludering och se till att dessa sprids till kommuner, landsting och berörda myndigheter.

Brobygggarverksamhet
Centralt i arbetet för romsk inkludering är att överbrygga den ömsesidiga förtroendeklyfta som ibland finns mellan romer och det offentliga, och som hindrar romer från att delta fullt ut i samhället.

Skolverket och Socialstyrelsen har i uppdrag att ta fram en utbildning för brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens som fungerar som en länk mellan enskilda individer och offentlig verksamhet. Brobyggarna är verksamma inom förskola, skola, socialtjänst eller arbetar med frågor som relaterar till dessa verksamheter.

Även Arbetsförmedlingen har anställt brobyggare för att sprida information och kunskap bland romer om den service och det stöd som myndigheten kan erbjuda.

Ökad kunskap i socialtjänsten Socialstyrelsen har i uppdrag att genomföra en utbildningsinsats riktad till socialtjänsten om bemötande och inkluderande arbetssätt med särskilt fokus på romer. Insatsen ska utgå från det utbildningsmaterial som Socialstyrelsen tidigare tagit fram.

Öka kunskapen om romer Skolverket har i uppdrag att genomföra insatser för att öka kunskapen i skolan om de nationella minoriteterna, med fokus på romer. Myndigheten ska sprida information och kunskap via befintliga kanaler men också genomföra en riktad insats till ett antal kommuner.

Motverka diskriminering på bostadsmarknaden Boverket ska genomföra en insats för att motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden. I uppdraget ingår att skapa ett nätverk med romska representanter, fastighetsägare och hyresvärdar. Ett vägledningsmaterial riktad till fastighetsägare och hyresvärdar ska också tas fram.

Kultur bidrar till inkludering Kulturrådet har fått i uppdrag att genomföra insatser för att stärka romska kulturaktörer och deras samarbete med olika kulturinstitutioner. I uppdraget ingår att genomföra dialogmöten på regional nivå och att fördela särskilda medel för romsk kulturverksamhet. Institutet för språk och folkminnen har ett särskilt uppdrag att genomföra insatser för att bevara delar av det romska språket och synliggöra det romska immateriella kulturarvet.

Delaktighet och inflytande I strategin framgår tydligt att romsk delaktighet och inflytande ska prägla arbetet med strategin på alla nivåer.

Samråd med romer Regeringskansliet, berörda myndigheter och kommuner har i olika former genomfört och vidareutvecklat samråd med romska sakkunniga och representanter. Regeringskansliet har utsett en romsk referensgrupp som ska bidra med information och synpunkter om hur regeringen kan utveckla styrning och insatser i strategin.

Civilsamhällets deltagande Ett annat sätt att säkerställa delaktighet och inflytande är att skapa förutsättningar för det romska civila samhället att delta i arbetet. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har därför fått i uppdrag att erbjuda utbildning i föreningsteknik och erfarenhetsutbyte mellan romska och icke-romska organisationer. Myndigheten har även fått i uppdrag att fördela bidrag till organisationer inom det civila samhället som vill genomföra hälsofrämjande insatser riktade till romer.

Arbete mot antiziganism Kommissionen mot antiziganism, som tillsattes 2014, presenterade sitt slutbetänkande i juni 2016. Betänkandet, som bland annat innehåller förslag på åtgärder och metoder för att motverka och förebygga antiziganism, skickades på remiss hösten 2016.



Uppföljning och utvärdering Under 2014 genomförde Länsstyrelsen i Stockholms län, i nära samarbete med romska företrädare och berörda myndigheter, en nulägesbeskrivning av hur verksamheter i de tidigare fem pilotkommunerna för romsk inkludering säkerställer romers tillgång till sina rättigheter. I Länsstyrelsens nuvarande uppdrag ingår att genomföra en liknande uppföljning.

Internationellt arbete EU har beslutat att dess medlemsstater ska anta och genomföra nationella strategier för romsk inkludering. EU-kommissionen följer årligen upp medlemsstaternas arbete.

Detta faktablad och mer information om skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012-2032 (skr. 2011/12:56) finns på regeringen.se/romskinkludering.

Kontakta Enheten för diskrimineringsfrågor vid Kulturdepartementet, telefon 08-405 10 00 vid frågor om sakinnehållet eller beställningar av fler exemplar av faktabladet.

Bilder: Regeringskansliet
Produktion: Kulturdepartementet